

Wilna

Sommer 2024 – National Gallery of Art of the
Lithuanian National Museum of Art
Sonderausstellung: Japan: Beauties, Ghosts and
Samurai

Beauties, Ghosts and Samurai

IR SA

The Japanese Pop Culture Tradition from Edo Ukiyo-e to Manga, Anime, and Sūpā Furatto in the 20th and 21st Centuries

When does culture become truly popular? When it ceases to be the exclusive domain of the nobility and the wealthy, and spreads among the middle class and other less politically empowered social classes. A prime example of this phenomenon was in 17th century Edo (modern-day Tokyo), where a strictly hierarchical society led to the establishment of a leisure and entertainment space accessible to the townspeople (*chōnin* [町人]) — the Yoshiwara district.

Yoshiwara was the birthplace of Japanese popular culture, which enjoyed enormous success far beyond Japan's borders. This cultural hub fostered *kabuki* theatre, the art of *ikebana* flower arrangement, *haikai* poetry, and the colourful woodblock prints of *ukiyo-e*. These prints, once considered lowly, cost as much as a meal at a city eatery and were sometimes used to wrap precious porcelain and ivory. This was the first time in world history that a politically unimportant group of people, unable to travel abroad, created high-level art for their own needs rather than for the upper classes (rulers, aristocrats, clergy).

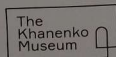
Besides graphic prints, *ukiyo-e* masters created *hikifuda* advertising posters and *giga* cartoons, which crystallized into *manga* in the late 19th century, and from *manga* in the 20th century into the world-famous *anime* of today. While *ukiyo-e* masterpieces have long since ceased to be considered lowly prints and have made their way into galleries and museums, *manga* and *anime* have, until recently, not been considered 'art'.

This historical-panoramic exhibition is one of the few attempts (and the first in Lithuania) to bring

together and reveal the interconnectedness of what has often been separated, even today: *ukiyo-e* prints, historical *giga* cartoons, erotic *shunga* booklets, commercial *hikifuda* posters, pre-war and post-war manga comics, children's *menko* game cards, posters for anime movies and computer games, promotional videos for the famous cosmetics company Shiseido, an animated historical *kabuki* theatre curtain, excerpts from famous anime films, and works of Japanese contemporary art (including the *sūpā furatto* movement) — from painting and printmaking to photography, animation, and sculpture — that reflect (and at times ironise and question) all of the above.

The works of more than seventy artists are grouped into three categories: images of beauties (*bijin*), frightening or humorous tales of spirits and ghosts (*yōkai*) and heroic feats of samurai (*bushi, samurai*). The exhibition's inventive architecture, along with its sound and lighting design, create an allusion to Japanese urban space. In present-day Tokyo the world's largest city, the structure of popular culture remains largely unchanged: the desire to charm and seduce, to frighten and amuse, to inspire awe with bravery and ferocity, persists in modern romantic and erotic dramas, horror films, comedies, thrillers, action films, and games. Not to mention the contemporary art that reflects, ironises, and often questions all of the above.

ERROTIN

YUKIO
KOIDE
PRESENTS

Galerie
Gebr. Lehmann

TOPPAN

KAL
FOTOGRAFIA

2003 m. „Studio Ghibli“ filmas „Stebuklingi Šihiro nuotyčiai Dvasių pasaulyje“ (2001), režisuotas Hajao Mijadzakio, laimi „Oskarą“ už geriausią animacinį filmą.

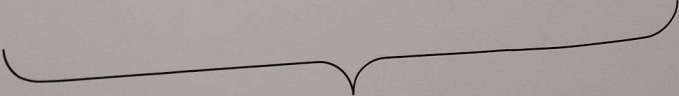
2003: Studio Ghibli's 'Spirited Away' (2001), directed by Hayao Miyazaki, wins the Oscar for Best Animated Film.

2007 m. Japonijos užsienio reikalų ministerija įsteigia Japonijos tarptautinį mangos apdovanojimą, kurio teikimo vykdomajam komitetui vadovauja užsienio reikalų ministras. Apdovanojimas įsteigtas tuometinio užsienio reikalų ministro Taro Aso iniciatyva, siekiant apdovanoti mangos kūrėjus, kurie prisideda prie mangos kultūros sklaidos užsienyje ir tarptautinių kultūrinių mainų per mangą.

2007: The Japanese Ministry of Foreign Affairs establishes the Japan International MANGA Award, with an Executive Committee chaired by the Foreign Minister. The award was established on the initiative of the then-Foreign Minister Tarō Asō to recognise manga creators who contribute to the dissemination of manga culture abroad and promote international cultural exchanges through manga.

2003

2007

**GRAŽUOLĖS,
PAMĖKLĖS
IR SAMURAJAI**

**Beauties, Ghosts
and Samurai**

GRAŽUOLĖS
PAMĖKLĖS
IR SAMURAJAI
2014

PARODŲ SALĖ

Plakate matomas kadras iš filmo apie jakudzus „Lošėja Raudonoji Peonija“ (1968). Jakudžų grupuotės lyderės vaidmenį sukūrė garsi aktorė Džiunko Fudži (ji pavaizduota plakate).

The poster features a still from the film 'The Red Peony Gambler' (1968). The film on Yakuza gangs stars the famous actress Junko Fuji as the leader of a Yakuza group (her image is on the poster).

切復

女子学生

HARAKIRI
SCHOOLGIRLS

野平 正行 作画
新野 正行 監修
五田 誠
[Red Seal]

Shurayuki-hime 1

Kruvino sniego princesė 1 Lady Snowblood 1

Išdidintas puslapis iš mangos
Enlarged page from manga

Parašė / Written by Kazuo Koike

Iliustravo / Illustrated by Kazuo
Kamimura

Išleido Koike Shoin 2007 m. (Pirmą
kartą išleista 1972 m.) / Published by
Koike Shoin in 2007 (First published
in 1972)

Vertical Japanese painting (byōbu) depicting a woman in a striped kimono. The painting is mounted on a wooden frame.

Vertical Japanese painting (byōbu) depicting a woman in a dark kimono. The painting is mounted on a wooden frame.

Vertical Japanese painting (byōbu) depicting a woman in a dark kimono. The painting is mounted on a wooden frame.

HARUNOBU SUZUKI
(1725-1770)
Pavasaris. Iš ciklo „Žaliųjų
rumų gražuolės“
Spring. From the series
“Beauties of the Green
Houses”
1760-1765
Spaustos medžio raštinys,
popierius / Colored woodblock on paper

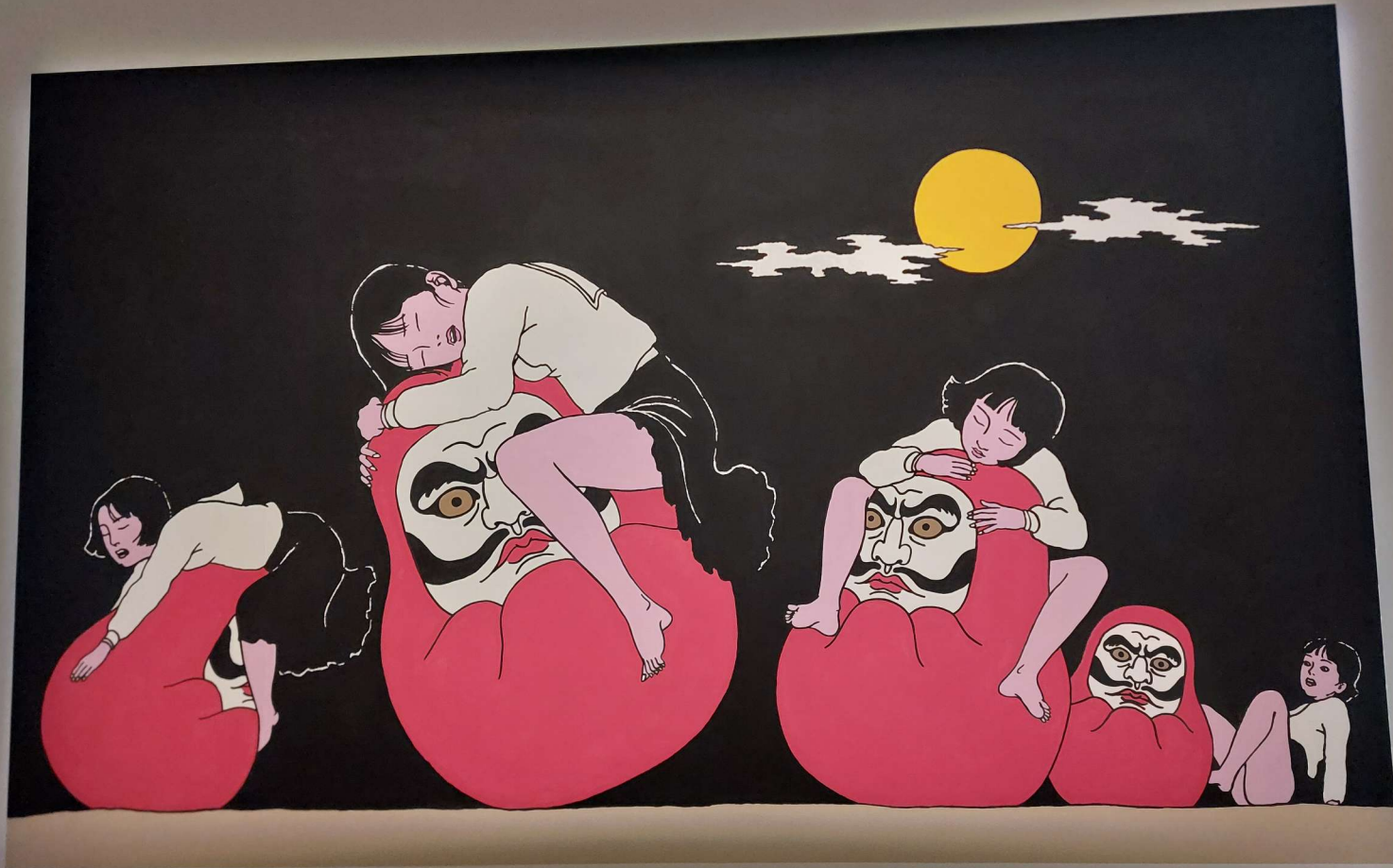

HARUNOBU SUZUKI
(1725-1770)
Vasara. Iš ciklo „Žaliųjų
rumų gražuolės“
Summer. From the series
“Beauties of the Green
Houses”
1760-1765
Spaustos medžio raštinys,
popierius / Colored woodblock on paper
Mažosios Lietuvos literatūros
Mokymosių įstaiga

HARUNOBU 春信
1725-1770
Zima: Iš ciko „Zaljubljeni
u snijegu“
Winter. From the series
„Beauties of the Green
House“
1760-1765

Štampano: međimre, volje, papirne / Color woodcut on paper
Museum of the City of Zagreb
Museum of the City of Zagreb
Museum of the City of Zagreb

TOSHIO SAEKI (1945–2019)

Ureshi Daruma

Laimingas Daruma
Blissful Daruma
2018

Tapyba ant sienos / Wall painting

Toshio Saeki fondas / Toshio Saeki
Estate

藤澤

寛狂ノ世也
平塚ノ三里半

享和四年正月吉日
藤沢宿
ことりあけまら

KATSUSHIKA HOKUSAI
(1760–1849)

**Fudžisavos stotis. Iš ciklo
„53 Tokaido kelio stotys“**

**Fujisawa Station. From the
series ‘53 Stations of the
Tokaido Road’**

1804

Popierius, spalvotas medžio
raižinys / Colour woodblock print on
paper

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

赤坂
藤川二重九丁

天竺山

天竺山

亀山

函根ノ北 壱里半

TSUKIOKA YOSHITOSHI

Geiša Otakė ir jos
vyresnysis brolis Kumakičis

Geisha Otake and her Elder
Brother Kumakichi

1867

Iš ciklo „Netvaraus pasaulio
pasakojimai ant rytietiško
brokato“ / From the series ‘Tales of a
Floating World on Eastern Brocade’

Popierius, spalvotas medžio
raižinys / Colour woodblock print on
paper

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

SADAHIDE UTAGAWA

**Olandė su vaiku
Dutch Woman and Child
1860**

Iš ciklo „Užsieniečių gyvenimo
vaizdai“ / From the cycle 'Foreigners
Drawn from Life'

Popierius, spalvotas medžio
raižinys / Colour woodblock print
on paper

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

KATSUKAWA SHUNCHO
(minimas / fl. 1783–1795)

Trys gražuolės lietuje. XIX a.

Three Beauties in the Rain.
19th century

Popierius, spalvotas medžio
raižinys / Colour woodblock print on
paper

Nacionalinis Bohdano ir Varvaros
Chanenų dailės muziejus / The
Bohdan and Varvara Khanenko
National Museum of Arts

ANDO HIROSHIGE
(1797–1858)

Birželis. Visterijų žydėjimo
šventė. Iš ciklo „Ižymios
Edo poilsio vietos“

June. Wisteria Blossom
Festival. Print from the
series 'Famous Holiday
Places in Edo'

1854

Popierius, spalvotas medžio
raižinys / Colour woodblock print on
paper

Nacionalinis Bohdano ir Varvaros
Chanenų dailės muziejus / The
Bohdan and Varvara Khanenko
National Museum of Arts

NOBUYOSHI ARAKI

Kaori. 2004

**atspausta 2017
printed in 2017**

Archyvinis atspaudas / Archival print
Darius Lebedzinsko kolekcija
Darius Lebedzinskas Collection

GRAŽUOLIŲ ATVAIZDAI TADA IR DABAR. KONTROVERSIJOS

Moralinių ribų meno kontekstuose klausimas nėra naujas, tačiau užaštrėjęs XXI a., kai itin aktyviai imti griauti seni tabu. Nėra abejonių, kad moralinio kontroversiškumo požiūriu nėra „neutralus“ dalykas ir čia pristatomi gražuolių atvaizdai. Ukijo-ė gražuolės – kaip paprastai Jošivaros pasilinksminimų kvartale, įskaitant ir jo „raudonųjų žibintų zoną“, dirbusios įvairių rangų kurtizanės ir geišos. Į kurtizanes jaunos moterys ir netgi mergaitės iš (dažniausiai nepasiturinčių) šeimų būdavo tiesiog perkamos kaip į laikiną vergiją „skolos išsimokėjimo principu“ – penkeriems–dešimčiai metų jas įdarbinant seksualinėms paslaugoms teikti. Itin retai šį darbą moterys pasirinkdavo pačios. Žemiausio rango prostitutės jūdžio turėjo mažiausiai teisių ir laisvių, elitinės kurtizanės oiran – daugiausia (įskaitant ir kliento pasirinkimą).

Nors idealizuoti kurtizanų atvaizdai daug kam kelė susižavėjimą ir ragino svajoti apie „takaus Jošivaros pasaulio“ beveik nežemišką prigimtį, dar Edo laikotarpiu intelektualai išsakydavo šiai meno rūšiai ir aštrios kritikos, o radikaliuos politinės 1841–1843 m. Tenpō reformos visiškai uždraudė medžio raizinius, vaizduojančius kabuki aktorius, gražuoles (bidzin, kurtizanes) ir geišas (linkamintojas), nes buvo manoma, kad tokio pobūdžio vaizdiniai daro neigiamą įtaką visuomenei. Kontroversijų nestingia ir šiais laikais. Nemenkai ukijo-ė estetikos paveiktas garsus fotografas Nobujošis Arakis (Nobuyoshi Araki) 2018-aisiais sulaukė viešų savo svarbiausio modelio Kaori kaltinimų dėl išnaudavimo, visiško jos moralinių ir ekonominių teisių nepaisymo. Šis pareiškimas sukėlė protestų prieš Arakio parodas bangą. Čia pristatomas Arakio „mizos“ Kaori portretas, kur jį vaizduojama, kaip kinbaku būdu supanciuota geiša galėtų pasitarnauti kaip neblogas daugeli moterų iki „gražaus objekto“ redukuojančios bidžin temos simbolis. Kaip galima reakcija į tokias suobjektinančias strategijas, XX–XXI a. mangoje ir animėje ėmė rasti ir kitokia „grazuolių“ ikonografija – moteris-kovotoja, moteris-maijos grupuotės vadovė, moteris kaip magiška superherojė. Ironišku „grazuolių paaujų“ temos komentuari galima laikyti garsų Makoto Aidos kurinį „Charakirio mokinukės“.

IMAGES OF BEAUTIES THEN AND NOW: CONTROVERSIES

The issue of moral boundaries in art contexts is not new, but it is more acutely perceived in the 21st century, when old taboos are being actively broken down. There is no doubt that the images of beauties presented here are not 'neutral' in terms of moral controversy. Ukiyo-e beauties are, as a rule, courtesans and geishas of various ranks who worked in the entertainment district of Yoshiwara, including its 'red light district'. Young women and even girls from (usually poor) families were simply bought into the courtesan trade as temporary slaves, on a 'debt-payment basis', to be employed for a period of five to ten years to provide sexual services. In very rare cases, the women themselves chose this work. The lowest-ranking prostitutes (*yūjo*) had the fewest rights and freedoms on the street, while the elite courtesans (*oiran*) had more rights and freedoms (including the choice of client).

Although the idealised images of courtesans were admired by many and inspired dreams of the almost otherworldly nature of the 'floating world of the Yoshiwara', this sort of culture was harshly criticised by some Edo period intellectuals. Moreover, the radical political Tenpō reforms of 1841–1843 completely banned woodblock prints depicting kabuki actors, beauties (*bidjin*, courtesans), and geishas (entertainers), as these types of images were considered to have a negative impact on society. Controversy continues today. Influenced by the aesthetics of ukijo-e, the famous photographer Nobuyoshi Araki was publicly accused in 2018 by his main model, his 'muse' Kaori, of exploiting her and disregarding her moral and economic rights. This statement sparked a wave of protests against Araki's exhibitions. The portrait of Araki's 'muse' Kaori, presented here, where she is depicted as a *kinbaku*-clad geisha, could serve as a fitting symbol of the theme of *bjin*, which tends to reduce women to 'beautiful objects'. As a possible reaction to such objectification, other iconographies of 'beautiful women' began to emerge in manga and anime in the 20th and 21st centuries – the female warrior; the female leader of a yakuza group; the girl as a magical superheroine. Makoto Aida's famous work 'The Schoolgirls of Charakiri' could also serve as an example of an ironic commentary on the theme of 'pretty teenagers'.

UTAGAWA KUNISADA
(TOYOKUNI III, 1786–1865)

Birželis. Šeštasis mėnuo
iš ciklo „Madingieji dvylika
mėnesių“

June. From the cycle
'The Fashionable Twelve
Months'

1815–1842

Popierius, spalvotas medžio
raizinyš / Colour woodblock print
on paper

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

Yoko Kashiwagi
The Girl on the Beach
2014
Digital print
100 x 100 cm

木下尚江の「武名將鑑」
寛政11年（1799）
京都・錦町
紙本墨画
縦15.5cm 横11.5cm
東京国立博物館蔵

木下尚江の「武名將鑑」
寛政11年（1799）
京都・錦町
紙本墨画
縦15.5cm 横11.5cm
東京国立博物館蔵

木下尚江の「武名將鑑」
寛政11年（1799）
京都・錦町
紙本墨画
縦15.5cm 横11.5cm
東京国立博物館蔵

木下尚江の「武名將鑑」
寛政11年（1799）
京都・錦町
紙本墨画
縦15.5cm 横11.5cm
東京国立博物館蔵

Gražuolės (bidžin 美人)

(Ne)pasiekiami takaus malonumų pasaulio svajonė

Gražuolių atvaizdai (bidžinga) yra, be jokios abejonės, gausiausiai išplėtotas ir tvariausias japoniškosios vizualiosios popkultūros žanras, keitęs meninės išraiškos priemones, bet išlikęs iki mūsų dienų.

Išpūdingą estetinį lygį ir ikonografinių variantų gausą jis pasiekė Edo laikotarpiu (1603–1868), kai naujai įkurtos sostinės Edo sparčiai augančiai visuomenei, ypač nuolat besiplečiančiai ir turtejančiai amatininkų ir pirklių – miestiečių čionin (chōnin 町人) – klasei, pirmėkė legalaus malonumų kvartalo, Tokugavų šogūnato (bakufu valdžios) sprendimu. Jošivaros pasilinksminimų kvartalas buvo įkurtas iš pradžių Edo centre, o vėliau (senajam sudegus gaisre) gerokai išplėstas ir perkeltas 5,6 km nuo miesto centro, tad kelionė iki jo turėjo būti tikrai to verta.

Idealizuoti Jošivaroje dirbusių moterų atvaizdai, dažniausiai pasiekdavo potencialius Jošivaros klientus pradžioje nespalvotų ar paspalvintų ranka, o vėliau rafinuotų daugiaspalvių medžio raizinių (nišiki-ē 雛絵, „brokato paveikslų“) pavidalu, audrino vaizduotę ir kūrė viziją nuostabaus paralelinio pasaulio, dažnai su tikrove turinčio mažai ką bendra, tačiau šitaip skatino nepaprastą jo patrauklumą. Jošivaros paslaugos toli gražu nespasipriejo tik prostitutų jūdžio (jūša) veikla, lankytojų buvo siūlomas platus estetizuotų veiklių spektras ir net skatinama įvaldyti tam tikrą kultūringo elgesio kodeksą. Aukšto lygio kurtizanos oiran (花魁) ir seksualinių paslaugų neteikdavusios subtiliosios linksmintojos geišos klientą įvesdindavo į šamisono ir vokalinės muzikos, gėlių puokščių komponavimo ir šukuosenų bei aukštosios mados (kuriai patos demonstravo), kaligrafijos ir poezijos haikai takų ir netvųjų (ukijo) pasaulį, kuris leisdavo bent trumpam pamiršti griežtų atsakomybių ir hierarchinių apribojimų įkaltą „virtinį, nekintantį“ Edo politinės, ekonominės ir socialinės kasdienybės pasaulį. Kai išmūsdavo „kiškio valandą“ – 5 valandą ryto, klientas gaudavo savo apsiusiautį ir pėdindavo atgal į rūsių tikrovę. Ši situacija ne kartą fiksuota ukijo-ē atspauduose.

Geidulingumu pervesmėto Jošivaros meno garbiausiu gražuolių atvaizdu kūrėjų laikytinas Kitagava Utamaro (1753–1806), kuręs Edo klestėjimo laikotarpiu ir pasiekęs milžinišką populiarumą dar būdamas gyvas. Kaip ir visi kiti garbiausi Edo ukijo-ē raizinių kūrėjai, be oficialiai pasirašomų bidžingos atspaudų, jis anonimiškai kūrė ir atvirai erotinius atspaudus bei šiungos knygas. Iš dalies galima sakyti, kad jo kūryba – tai pramogų kvartalo reklaminių bukletų ciklai. Tačiau, žinoma, dėl savo inovatyvumo ir subtilumai aukšto estetinio lygio tokius apribojimus šio menininko kūryba yra nesąlyginai įveikusi ir šiandien tapusi „muziejų menu“.

Sąsaulę su klasikiniais ukijo-ē motyvais lankytojai turės progą apžiūrėti ir kituose šios parodos ekspozicijose – XX a. pabėgus hikifuda plakatuose, XX a. pradžios ir pokario mangos komiksuose ir animės filmuose, šiuruališkės grafikos, tapybos ir animacijos kūriniuose ir netgi kompanijos „Shiseido“ 1975 ir 1976 m. platiniosios vaizdo reklamos.

Beauties (Bijin 美人)

The (Un)Attainable Dream in a World of Floating Pleasures

Bijin-ga (images of beauties) is arguably the most prolific and enduring genre of Japanese visual pop culture, having evolved in its means of artistic expression while surviving to this day. It reached an impressive aesthetic level and iconographic richness during the Edo period (1603–1868), when the rapidly growing society of the newly-founded capital city of Edo, especially the ever-expanding and wealthy artisan and merchant chōnin (町人) class, required a legally sanctioned pleasure quarter.

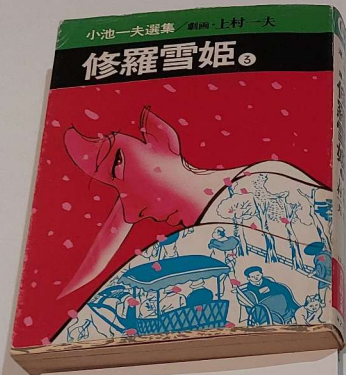
The Tokugawa shogunate (bakufu government) decided to establish the Yoshiwara Pleasure Quarter, initially in central Edo. They later considerably expanded and relocated it 5.6 km from the city centre after a devastating fire. The journey had to be well worth the effort.

Idealised images of the women who worked in Yoshiwara, initially reaching potential Yoshiwara customers in monochrome or hand-coloured prints and later in exquisite multicoloured woodcuts (nishiki-e, 雛絵, 'brocade pictures'), stirred the imagination and created a vision of a wonderful parallel world. That world often had little in common with reality, but it nevertheless stimulated a remarkable attraction. The services of Yoshiwara were far from limited to the activities of prostitutes (yujo, 遊女). Visitors were offered a wide range of aestheticised activities and were encouraged to master of a certain code of manners. High-class courtesans (oiran, 花魁) and geishas, who did not provide sexual services, introduced their clients to shamisen and vocal music, flower arrangement and hairstyling, haute couture (which they themselves demonstrated), calligraphy, haikai poetry, and the floating world of ukijo. These experiences allowed a visitor to forget, if only for a moment, the 'solid, unchanging' world of Edo's political, economic and social everyday life, imprisoned by rigid responsibilities and hierarchical restrictions. When the 'hare hour' struck at 5 am, the client would don his coat and walk back to harsh reality, a situation often depicted in ukijo-e prints.

The most famous creator of images of beauties in the lust-soaked art of Yoshiwara is Kitagawa Utamaro (1753–1806). Working at the height of the Edo period, he achieved enormous popularity during his lifetime. Utamaro, like other renowned Edo ukijo-e printmakers, in addition to officially signed bijin-ga prints, also anonymously created openly erotic prints and shunga books. To some extent, his work can be seen as a series of promotional booklets for the entertainment quarter. But of course, due to its innovative nature and astonishingly high aesthetic level, it has transcended such limitations and is now regarded as museum art.

Visitors will also notice unmistakable links with classic ukijo-e motifs in other exhibits, such as hikifuda posters from the late 19th century, manga comics and anime films from the early 20th century and post-war period, and contemporary graphic art, paintings, animation, and even video ads for Shiseido from 1975 and 1976.

Shurayuki-hime 3
Kruvino sniego princesė 3
Lady Snowblood 3

Parašė / Written by Kazuo Koike
Illustravo / Illustrated by Kazuo
Kamimura

Išleido Akita Shoten 1977 m. (Pirma
kartą išleista 1972 m.) / Published by
Akita Shoten in 1977 (first published
in 1972)

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

Veiksmas vyksta Meidži epochoje. Sajo, kurios šeima buvo išžudyta, nužudo vieną iš kaltininkų, bet atsiduria kalėjime. Kalėjime gimusi dukra Juki išmoksta kardo kello ir tęsia motinos kėsinto kelionę. Sakoma, kad šis šedevras padarė įtaką Kventino Tarantino filmui „Nužudyti Bilą“ (*Kill Bill*, 2003). Scenarijaus autorius Kazuo Koike (Kazuo Koike, 1936–2019) sukūrė daugybę šedevrų, tokių kaip „Kozure Ōkami“ [„Vienišas vilkas ir jaunikis“], o iliustratorius Kazuo Kamimura (Kazuo Kamimura, 1940–1986) prisidėjo prie tokių kūrinių kaip „Dōsei Jidai“ [„Kai mes gyvenome kartu“] ir „Akuma no yōna Aitsu“ [„Tas velniškas vaikas“].

The stage is set in the Meiji era. Sajo, whose family was murdered, kills one of the perpetrators but ends up imprisoned. Her daughter, Yuki, is born in prison and learns the way of the sword, continuing her mother's journey of revenge. This masterpiece is said to have influenced Quentin Tarantino's film 'Kill Bill' (2003). The scriptwriter, Kazuo Koike (1936–2019), worked on numerous masterpieces such as *Kozure Ōkami* ['Lone Wolf and Cub'], while the illustrator, Kazuo Kamimura (1940–1986), contributed to works like *Dōsei Jidai* ['When We Lived Together'] and *Akuma no yōna Aitsu* ['That Devilish Guy'].

KATSUYUKI SHINOHARA,
 dar žinomas kaip / a.k.a.
 GAGEZUYA KUMA-SAN

Daiei Tokyo teatro studijos
 spektaklio plakatas
 Apie 1970

Poster for Daiei Tokyo
 Theatre Studio's
 performance. C.1970

Popierius, spalvotoji spauda / Colour
 print on paper

Lietuvos nacionalinis dailės
 muziejus / The Lithuanian National
 Museum of Art

Pamėklės, pabaisos, vaiduokliai (yōkai 妖怪)

Baugus ir groteskiškas jokajų pasaulis

Kalbėdami apie japoniškuosius jokajus negalime taikiai jų vardyti vienu žodžiu. Pats hieroglifų junginys reiškia „baugus, nejaukus, burta“ ir siejasi su labai senu japoniškosios kultūros sluoksniu animizmu, priskiriančiu dvasinę prigimtį visiems pasaulio daiktams, būtybėms ir reiškiniams. Tad kalbant apie jokajus vardinamos ir šmėklos ar vaiduokliai, ir nežemiškos kilmės pabaisos, o neretai ir tiesiog keisti gamtos reiškiniai. Šios esybės dažniau kenkia žmogui, gali jį pragaišinti, bet kartais ir padeda. Svarbiausių jokajų tipologija pateikiama šios parodos priegose.

Kartais teigiama, jog jokajų supratimas yra tarsi raktas į japoniškosios kultūros apskritai supratimą. Jokajai minimi jau seniausiuose Japonijos rašytiniuose šaltiniuose, tačiau paplitę ir žodinėje tradicijoje, tamsiais rudens vakarais bylojamiuose šurpa keliančiuose pasakojimuose ar „100 siaubuo istorijų“ žaidimuose, kai po kiekvienos istorijos gesinama po viena aliejinę žibintą.

Vizualojoje popkultūroje jokajų vaizdavimas itin paplinta Edo laikotarpiu, kai spalvotąją spaudą ištobulinsi miestiečių klasė pramogaui mėgaudamasi sykiu ir šiurpiomis istorijomis apie pamėkles ar monstus – tiek spalvotuose ukijo-ė atspauduose ir knygose, tiek draminiemis ir / ar groteskiškomis istorijomis kabuki spektakliuose. Susidomėjimas šiuo žanru nė kiek nemažėja ir vėlesniais laikais: Meidži laikotarpiu (kai tradicinė japoniška kultūra tiesiog kaktomuša sudaužiama su vakarietiško tipo modernizacija), taip pat XX ir XXI a. popkultūroje galima aptikti daugybę ryškių jokajų žanro apraškų tiek XIX a. antros pusės ukijo-ė raizinuose, tiek gigos komiksuose, o vėliau mangos ir animės knygelėse, filmuose ir serialeuose. Dėl elektroninės žiniasklaidos galimybių per pastaruosius 20 metų jokajų mėgėjų gretos gerokai išaugo ir už Japonijos geografinių ribų – tokių garsų jokajų kaip kerstinijos dvasios Mononoke ar mieliai ir jaukus vaikų pagalbininkas Totoro vaizdinį neabejotinai aptiktume visuose kontinentuose.

Šioje parodoje jokajų žanrą reprezentuoja vieno garsiausių ukijo-ė kūrėjų Utagawas Kinijosio kūriniai, vaizduojantys dargaus demonus tengu ir jų tarnus kotengu, jo mokine, tapytojo ir komikų piešėjo virtuozo Kavanabės Kiosajaus rėta gigos komikų knygelė, kurioje aptinkame ir „klasikinį“ „Šimto demonų paradą“ bei unikalų jo, girtu, per keturias valandas nutačytą kabukio užuolaidą, šiais laikais virtusią įtaligū animacijos kūriniu. Pamėklį ir pabaisų vaizdinius šiuolaikinėje mangoje parodos lankytojas išvys per vieno garsiausių mangos kūrėjų Sigeru Ge no Kitaro, kovojantį už jokajų pabaisiukų teises pasaulyje, o įspūdingame šiandien po pamatyjame išisą Midzūkio pieštų jokajų plejada, šiuolaikinio meno kūrėjams, galėsimė įstikinti iš japonų poparto klasiko Keiči Tanaami, superflat sąjaidio iniciatoriaus Takasio Murakami, unikalūs jauno autsiderio meno atstovo Juičiro Utkajaus ir kitų menininkų kūriniai.

Spirits, Monsters, Ghosts (yōkai 妖怪)

The Scary and Grotesque World of yōkai

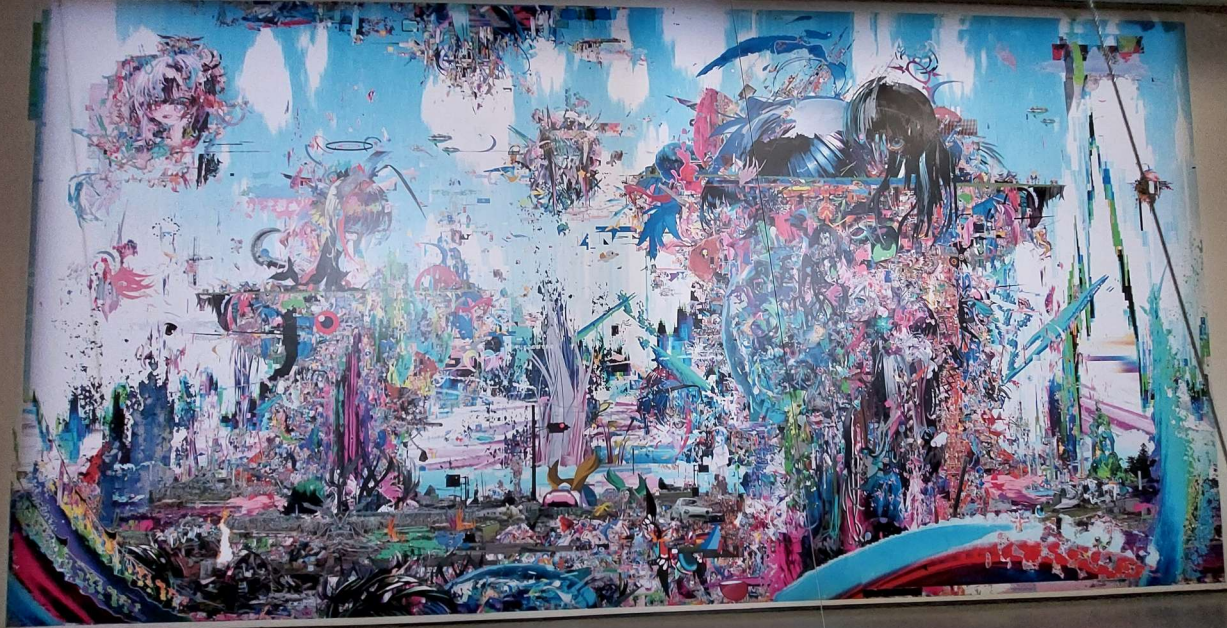
When it comes to Japanese yōkai, we cannot refer to them with a single word. The hieroglyphic compound itself means 'frightening, uncomfortable, spell' and refers to a very old layer of Japanese culture, animism, which attributes a spiritual nature to all things, beings, and phenomena in the world. When we speak of yōkai, we are referring to ghosts or ghouls, monsters of unearthly origin, and often just strange phenomena of nature. These entities are often harmful to people: they can kill you, but sometimes they can also help you. A typology of the most important yōkai is presented in the entrance to this exhibition.

It is sometimes argued that understanding yōkai is like a key to understanding Japanese culture in general. Yōkai are mentioned in Japan's earliest written sources, and are also prevalent in the oral tradition. They appear in creepy stories told on dark autumn evenings and in games like '100 Horror Stories', where one oil lamp is extinguished after each story.

In visual pop culture, the representation of yōkai was particularly prevalent during the Edo period. The urban class, having perfected colour printing, entertained themselves with horror stories of spirits and monsters through coloured ukijo-e prints and books, as well as through dramatic and/or grotesque kabuki performances. Interest in the genre has not diminished in later times: during the Meiji period, when traditional Japanese culture was colliding head-on with Western-style modernisation, and in 20th and 21st-century pop culture, the yōkai genre has continued to thrive. There are many striking manifestations of yōkai in the ukijo-e prints of the second half of the 19th century, in giga comics, and later in manga and anime books, films, and TV series. Thanks to the power of digital media, the yōkai fan base has grown considerably over the last twenty years, extending beyond the geographical boundaries of Japan. Images of famous yōkai, such as the vengeful spirit Mononoke or the cute and cuddly children's helpmate Totoro, can now be found across all continents.

The yōkai genre is represented in this exhibition by the works of Utagawa Kuniyoshi, one of the most famous ukijo-e artists, depicting the sky demons and their servants ko-tengu. Also featured is a rare giga comic book painted by his pupil, virtuosic comic artist Kavanabe Kyōsai, which includes the unique kabuki theatre curtain painted by him (in a now been transformed into a powerful work of animation. Visitors will be able to explore the images of spirits and monsters in contemporary manga through the comic book characters of Shigeru Mizuki, one of the most prominent manga creators, especially his famous 'Ge Ge no Kitaro', world. The spectacular poster of the exhibition, currently touring Japan, features a whole plethora of yōkai drawn by Mizuki. The appeal of yōkai evident in the work of contemporary Japanese artists is Tanaami, the initiator of pop-art classic Keiichi Takashi Murakami, and the unique young outsider Yuichiro Uki, among others.

経題尼

岡本弥惣左衛門

天竺山人面

花子

曲五郎

曲五郎

UTAGAWA KUNISADA
(TOYOKUNI III, 1786–1865)

Aktorai Kjogenni, Cucuki
Jasunocuko ir Koremura

Actors Kyogenni, Tsutsuki
Yasunotsuko and Koremura

1855

Popierius, spalvotas medžio
raizynys / Colour woodblock print on
paper

Bohdano ir Varvaros Chanenky
dailės muzejus / The Bohdan and
Varvara Khanenko National Museum
of Arts

Kinbaku-bi, abuna-e ir shunga

Meno kūriniai ties visuomenei priimtinių normų riba

Gimęs feodalinėje Japonijoje iš praktinio poreikio tampriai virve supančioti sulaukytus ar gabenamus įkalinti belaisvius, hodžiodžiucu (*Hojōjutsu* 捕縄術) buvo ištobulintas kaip kovos menas ir šiuolaikinių antrankių pirmtakas. XIX a. pab.–XX a. pr. tampraus suraišiojimo virvėmis menas pradėtas naudoti meno kontekstuose ir imtas vadinti šibari (*shibari* 縛り) ir kinbaku (緊縛). Ankstyvosios tampraus suraišiojimo virvėmis reprezentacijos ne itin akcentuoja jį kaip estetinę vertybę: pavyzdžiui, šioje salėje eksponuojamame „brutaliausiame atvaizde ukijo-ė istorijoje“ – Cujokos Jošitōšio (Tsuyoka Yoshitoshi) „Nuošalus namelis Adači pelkėje“. Jošitōšio kūrinyje virve supančiota ir žemyn galva pakabinta nėščia moteris tampa tragiško nesusipratimo auka, tačiau autoriui svarbu pabrėžti patį įvykį, o ne akcentuoti kinbaku techniką. Kitiems čia eksponuojamiems menininkams – grafikui Tošio Saekiui (Toshio Saeki) ir fotografui Nobujošiu Arakiui (Nobuyoshi Araki) – supančiojimo virve menas yra neabejotina erotinių žaidimų dalis. Saekio kandžiai ironiškuose kūrinuose virvės funkciją neretai atlieka ir ilgji moters (ar vyro) plaukai, įpinantys partnerę (-į) į gėidulingų sapnų labirintus. Arakiui kinbaku-bi grožis atsiskleidžia per į nuoga modelio odą įsirėžusios virvės ir pačios odos baltumo kontrastą bei malonumo ir kentėjimo prieš.

N-18 erdvėje rodomos ir dvi retos XIX a. šiungos (*shunga* 春画) – atvirai erotinio turinio knygelės, iliustruotos medžio raiziniiais. Šį žanrą aktyviai plėtojo beveik visi ukijo-ė menininkai, tačiau jų autorystę galima nustatyti tik tiriant ikonografinius ir stilistinius panašumus, nes šiungos buvo platinamos nepasirašytos. Pirmasis šiungų puslapis, kuriame nebuvo atviros erotikos, bet buvo galima nujauti, į kurią pusę toliau kryps knygos naratyvas, paprastai būdavo vadinamas *abuna-e* – „pavojuingų paveikslėlių“.

Gaulesiai N-18 erdvės ekspozicija „vainikuoja“ garsaus šiuolaikinio menininko Makoto Aidos (Makoto Aida) sarkastiška skulptūra „Kometukė“ („Comet-chan“), ironiškai ir kiek negailestingai kvestionuojanti įvairių žmonių laimėjimų svarbą iš nežemiškos seksualios japoniškojo popso personažės Kometukės perspektyvos – moraline prasme „superploščios“ ir dekadentiškos.

Kinbaku-bi, abuna-e and shunga

Artworks at the edge of social norms

Born in feudal Japan out of the practical need to tightly rope prisoners being held or transported for imprisonment, *Hojōjutsu* (捕縄術) was developed as a martial art and is considered the forerunner of modern handcuffs. In the late 19th and early 20th centuries, the art of rope tying began to be used in artistic contexts and came to be known as *shibari* (縛り) and *kinbaku* (緊縛). Early representations of rope tying do not emphasise it as an aesthetic value: for example, in the 'most brutal image in the history of ukiyo-e', Tsuyoka Yoshitoshi's 'Secluded Hut in the Adachi Swamp', a pregnant woman is the victim of a tragic misunderstanding when she is tied up with a rope and hung upside down, but it is important to note that Yoshitoshi emphasises the event itself rather than highlighting the kinbaku technique. For the other artists exhibited here, the graphic artist Toshio Saeki and the photographer Nobuyoshi Araki, the art of rope entanglement is clearly a part of the erotic games. In Saeki's biting ironic works, even a woman's (or a man's) long hair can adopt the function of a kinbaku rope, entangling their partner in a labyrinth of lustful dreams. For Araki, the beauty of kinbaku-bi is revealed through the contrast between the rope and the whiteness of the model's naked skin, and the contrast between pleasure and suffering.

Two rare 19th-century *shunga* (春画), overtly erotic books illustrated with woodcuts, are also on display in the N-18 space of this exhibition. This genre was actively developed by almost all ukiyo-e artists, but their authorship can only be determined by examining iconographic and stylistic similarities, as the *shunga* were distributed unsigned. The first page of a *shunga*, which did not contain overt eroticism but gave a hint as to where the narrative of the book was going to go next, was usually referred to as an *abuna-e* – 'dangerous picture'.

Finally, the N-18 exhibition is 'crowned' by the sarcastic sculpture 'Comet-chan' by the renowned contemporary artist Makoto Aida. This piece ironically and somewhat mercilessly questions the importance of various achievements of humanity from the perspective of the extraterrestrial sexy Japanese pop character, Comet-chan. It does so in a typically morally 'super-flat' and decadent way.

TSUKIOKA YOSHITOSHI
(1839–1892)

**Nuošalus namelis Adachi
pelkėje Ōshū**

**The Lonely House at
Adachigahara in Ōshū**

1885

Popierius, spalvotas medžio
raišinys / Colour woodblock print
on paper

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės
muziejus / M. K. Čiurlionis National
Museum of Art

NOBUYOSHI ARAKI

**Tokijo komedija
Tokyo Comedy
1997**

Sidabro atspaudas / Silver
gelatin print

Dariaus Lebedzinsko kolekcija
Darius Lebedzinskas Collection

UTAGAWA KUNIYOSHI
(1797–1861)

Ušivakamaru (jaunasis
princas Minamoto
no Jošicunė) mokosi
fechtavimo meno iš tengu,
prižiūrint jų seimininkui
Sodžiobui

Ushiwakamaru (Young
Prince Minamoto no
Yoshitsune) Learns the Art
of Fencing from the Tengu,
Watched Over by Their
Master Sōjōbō

1855

Popierius, spalvotas medžio raižinys
Colour woodblock print on paper

Lietuvos nacionalinis dailės
muziejus / The Lithuanian National
Museum of Art

11
KAWASUMI
1998
100% silk
100% cotton
100% wool
100% linen
100% rayon
100% polyester
100% acrylic
100% nylon
100% leather
100% rubber
100% metal
100% wood
100% stone
100% glass
100% paper
100% ink
100% paint
100% glue
100% thread
100% needle
100% scissors
100% ruler
100% compass
100% protractor
100% eraser
100% sharpener
100% stapler
100% hole punch
100% paper shredder
100% copier
100% printer
100% scanner
100% fax machine
100% telephone
100% computer
100% internet
100% mobile phone
100% television
100% radio
100% camera
100% microphone
100% speaker
100% keyboard
100% mouse
100% joystick
100% game controller
100% remote control
100% power supply
100% battery
100% charger
100% adapter
100% converter
100% transformer
100% inverter
100% rectifier
100% diode
100% transistor
100% resistor
100% capacitor
100% inductor
100% coil
100% solenoid
100% relay
100% switch
100% plug
100% socket
100% outlet
100% jack
100% port
100% connector
100% cable
100% wire
100% bus
100% board
100% module
100% component
100% part
100% piece
100% item
100% object
100% thing
100% matter
100% substance
100% material
100% element
100% atom
100% molecule
100% ion
100% electron
100% proton
100% neutron
100% photon
100% neutrino
100% quark
100% lepton
100% boson
100% fermion
100% hadron
100% baryon
100% meson
100% nucleus
100% atom
100% molecule
100% ion
100% electron
100% proton
100% neutron
100% photon
100% neutrino
100% quark
100% lepton
100% boson
100% fermion
100% hadron
100% baryon
100% meson
100% nucleus

12
KAWASUMI
1998
100% silk
100% cotton
100% wool
100% linen
100% rayon
100% polyester
100% acrylic
100% nylon
100% leather
100% rubber
100% metal
100% wood
100% stone
100% glass
100% paper
100% ink
100% paint
100% glue
100% thread
100% needle
100% scissors
100% ruler
100% compass
100% protractor
100% eraser
100% sharpener
100% stapler
100% hole punch
100% paper shredder
100% copier
100% printer
100% scanner
100% fax machine
100% telephone
100% computer
100% internet
100% mobile phone
100% television
100% radio
100% camera
100% microphone
100% speaker
100% keyboard
100% mouse
100% joystick
100% game controller
100% remote control
100% power supply
100% battery
100% charger
100% adapter
100% converter
100% transformer
100% inverter
100% rectifier
100% diode
100% transistor
100% resistor
100% capacitor
100% inductor
100% coil
100% solenoid
100% relay
100% switch
100% plug
100% socket
100% outlet
100% jack
100% port
100% connector
100% cable
100% wire
100% bus
100% board
100% module
100% component
100% part
100% piece
100% item
100% object
100% thing
100% matter
100% substance
100% material
100% element
100% atom
100% molecule
100% ion
100% electron
100% proton
100% neutron
100% photon
100% neutrino
100% quark
100% lepton
100% boson
100% fermion
100% hadron
100% baryon
100% meson
100% nucleus

13
KAWASUMI
1998
100% silk
100% cotton
100% wool
100% linen
100% rayon
100% polyester
100% acrylic
100% nylon
100% leather
100% rubber
100% metal
100% wood
100% stone
100% glass
100% paper
100% ink
100% paint
100% glue
100% thread
100% needle
100% scissors
100% ruler
100% compass
100% protractor
100% eraser
100% sharpener
100% stapler
100% hole punch
100% paper shredder
100% copier
100% printer
100% scanner
100% fax machine
100% telephone
100% computer
100% internet
100% mobile phone
100% television
100% radio
100% camera
100% microphone
100% speaker
100% keyboard
100% mouse
100% joystick
100% game controller
100% remote control
100% power supply
100% battery
100% charger
100% adapter
100% converter
100% transformer
100% inverter
100% rectifier
100% diode
100% transistor
100% resistor
100% capacitor
100% inductor
100% coil
100% solenoid
100% relay
100% switch
100% plug
100% socket
100% outlet
100% jack
100% port
100% connector
100% cable
100% wire
100% bus
100% board
100% module
100% component
100% part
100% piece
100% item
100% object
100% thing
100% matter
100% substance
100% material
100% element
100% atom
100% molecule
100% ion
100% electron
100% proton
100% neutron
100% photon
100% neutrino
100% quark
100% lepton
100% boson
100% fermion
100% hadron
100% baryon
100% meson
100% nucleus

YUCHIRO UEKI
Sei pavidomno (Franklinia)
Utsunomiya (France)
2017

Realizacija: Yuchiro Ueki, izložena u
Muzeju za umjetnost i kulturu u
Utsunomiya, Japan, 2017. godine. Svi
prava su zadržana.

Copyright © Yuchiro Ueki, izložena u
Muzeju za umjetnost i kulturu u
Utsunomiya, Japan, 2017. godine. Svi
prava su zadržana.

YURCHIKO UMAI
Das große Meerereisen (Shikoku)
in großer japanischer Tradition
mit fantastischen Elementen
Umstadt (Kanonische Werke
aus dem 19. Jahrhundert)
2019-2020

Yurchiko Umai
Das große Meerereisen (Shikoku)
in großer japanischer Tradition
mit fantastischen Elementen
Umstadt (Kanonische Werke
aus dem 19. Jahrhundert)
2019-2020

YUCHIHIRO UKAI
Be pavasario (Vaiduciu) /
Dressed (Ghosts)
2017
Tilpinai / Titled
Aukštųjų mokyklų, universitetų,
Mokymo, kultūros, sporto ir kitų
patalpų, kultūrinis paveldas ir kitos
vietos
Darytas su Dainiaus Klėvytės bendradarbiavimu
Pavaldus Lietuvos Respublikos
Kultūros, švietimo, sporto ir kitų
reikalų ministerijai

三浦小次郎
虎を捕る

Ušikava kovoja su
demonais

Ushikawa Fighting Demons
1868–1912

Hikifudos plakatas / Hikifuda poster

Popierius, spalvotoji litografija
Colour lithography on paper

Japonų meno ir technologijų
muziejus „Manggha“ / Manggha
Museum of Japanese Art and
Technology

Samurajai (samurai 侍)

Nuožmūs ir bebaimiai kariai, garbingi superdidvyriai

Itin griežtu garbės kodeksu pasižyminčių narsuolių karių motyvai Japonijos populiariojoje kultūroje aptinkami įvairiausiose kontekstuose – nuo tiesiog svarbių istorinių mūsų ar samurajų kovinių nuotykių jamžinimo ukijo-ė gravūrose ir kabukio pjesėse iki didaktinių priemonių jaunuuomenei, jiems skirtose mangos knygelėse, o mūsų laikais – kaip animės filmu ir serialų herojai.

Pats žodis karys – bušis (武士) nebūtinai reiškia samurajų (samurai 侍), paveldimą aukštuomenės titulą, bet samurajus visada yra bušis – karys, nešinas katanos (刀, かな) kardu ir kovojantis. Samurajai faktiškai valdė Japoniją nuo XII a. iki pat Meidži restauracijos XIX a. antroje pusėje, kai jų klasė neteko anksčiau turėtų privilegijų (įskaitant ir katanos nešiojimąsi), transformavosi į verslo elitą ir ėmėsi kitų profesijų. Galima sakyti, kad moderniosios Japonijos kolektyvinėje vaizduotėje samurajaus vaizdiny įgijo kitus herojiškus pavidalus – pavyzdžiui, atkaklaus sportininko (kai kataną herojaus rankose keičia taikliai smogiantį beisbolo lazda).

Populiariausi samurajų žanro herojai yra broliai Sogos (曾我兄弟), Minamoto no Jošicunė, Tojotomis Hidejošis, Oda Nobunaga, Tokugava Iejasu ir kiti legendiniai kariai, kurių žygdarbiai ir nuostabą keliančios kovos vaizduojamos negailint ginklų ir šarvų detalių (ypač šalmų (kabuto) ir antkrūtinų (do) bei meninės išmonės. Neretai ukijo-ė atspauduose regime samurajų gyvenimą ir kovas vaizduojančias kabukio scenas, kuriose daug dėmesio tenka tuo metu garsių aktorių kūno pozoms ir veidų išraiškoms. Mangos dalininkai dažnai sujungia istorines samurajų istorijas su išgalvotais elementais, į pasakojimus įtraukdami antgamtinės ir mitinės būtybes, priskirdami kariaims stebuklingus gebėjimus. Pavyzdžiui, Nobuhiro Vacukio mangoje „Rurouni Kenshin“ istorinė aplinka susipina su dinamišku veiksmu ir romantika, o Šinichiro Vatanabės sukurta animės televiziniame seriale „Samurai Champloo“ („Samurajų maišalis“) Edo laikotarpio dramatiška istorija pasakojama pastelkiant šiuolaikinio stiliaus dialogus ir tautinių, religinių bei seksualinių mažumų problematiką.

Įdomią samurajaus vaizdinio transformaciją matome XIX a. pabaigos komerciniuose hikifudos plakatuose, juose nuožmiejį samurajai virsta labiau dekoratyviomis figūromis, padedančiomis reklamuoti prekes ir paslaugas. Tokia tendencija yra išlikusi ir šių dienų Japonijos televizinėse reklamose, jose tradicinius Edo laikotarpio apdarus vilkintys kovotojai dažniausiai komiški ir ekscentriški, o ne rūstūs ir nuožmūs.

Šioje parodoje išvysite garsius ukijo-ė kūrinius: Ando Hirošigės „Sakmė apie brolius Sogos“, Utagavos Tojokunio III vaizduojamus kabukio aktorius, vaidinančius garsias scenas iš samurajų gyvenimo, ir Nobukadzu Josajaus „Incidentą Honōdžio plyje“, vaizduojantį Japonijos vienytojo, šiojino Odos Nobunago užpuolimą. Lankytojai gaus progą pamatyti gausybę samurajų žanro populiarumą moderniojoje Japonijoje liudijančių eksponatų nuo mangų ir animės plakatų iki netgi vaikščių menko žaidimo kortelių.

Samurai (侍)

Fierce and Fearless Warriors, Honourable Superheroes

The motifs of brave warriors with a strict code of honour permeate Japanese popular culture in various contexts. They range from commemorating historical battles and samurai adventures in ukijo-e engravings and kabuki plays, to serving as didactic figures in manga books and, in our times, as heroes in anime films and TV series.

The term for warrior, bushi (武士), does not exclusively refer to the samurai (侍), who inherited a title of dignity, but every samurai is a bushi; a warrior wielding a katana (刀, かな) in combat. Samurai effectively governed Japan from the 12th century until the Meiji Restoration in the late 19th century, after which their class lost traditional privileges, including the right to carry a katana, and transitioned into a business elite, pursuing diverse professions.

One might argue that in contemporary Japan's collective imagination, the image of the samurai has evolved into other heroic forms, such as the determined athlete, where the katana of the hero is symbolically replaced by the precision of a baseball bat.

The most popular heroes of the samurai genre are the Soga Brothers (曾我兄弟), Minamoto no Yoshitsune, Toyotomi Hideyoshi, Oda Nobunaga, Tokugawa Ieyasu, and other legendary warriors, whose exploits and astonishing battles are depicted with great detail (especially in the form of helmets [kabuto] and chest plates [do]) and with great artistic skill. Often in ukijo-e prints we see kabuki scenes depicting samurai life and battles, with much attention paid to the body postures and facial expressions of famous actors of the time. Manga artists often combine historical samurai stories with fictional elements, incorporating supernatural and mythical creatures into their narratives and attributing magical powers to the warriors.

For example, Nobuhiro Watsuki's series 'Rurouni Kenshin' intertwines historical settings with dynamic action and romance, while Shinichiro Watanabe's anime TV series 'Samurai Champloo' tells the dramatic story of the Edo period through contemporary dialogue and the issues of ethnic, religious, and sexual minorities.

An intriguing transformation of the samurai image can be seen in the commercial hikifuda posters of the late 19th century, where the fierce samurai are transformed into decorative figures who help to promote goods and services. This trend is still present in contemporary Japanese TV commercials, where fighters in traditional Edo period costumes are generally comic and eccentric rather than stern and fierce.

In this exhibition you will see famous ukijo-e works such as Ando Hiroshige's 'The Tale of the Soga Brothers', Utagawa Toyokuni III's depiction of kabuki actors portraying famous scenes from samurai life, and Nobukazu Yosai's 'The Honō-ji Incident', depicting the attack on the Japanese unifier, Shogun Oda Nobunaga. Visitors will have the opportunity to enjoy a wealth of artefacts testifying to the popularity of the samurai genre in modern Japan, ranging from manga and anime posters to children's menko playing cards.

UTAGAWA KUNISADA
(TOYOKUNI III, 1786–1865)

Aktorius Ičikava Kodandži
IV (1812–1866) atlieka
plėšiko Tozoku Ibanos Kozo
vaidmenį

Actor Ichikawa Kodanji
IV (1812–1866) as Tozoku
(Bandit) Inaba Kozo
1856–1858

Iš ciklo „Šokio aprašų pavadinimai“
From the series 'Titles of Dance
Descriptions'

Popierius, spalvotas medžio
raizėnis / Colour woodblock print on
paper

Bohdano ir Varvaros Chanenku
dailės muziejus / The Bohdan and
Varvara Khanenko National Museum
of Arts

ANDO HIROSHIGE
(1797–1858)

Asahina Saburo padeda
Goro Tokimune'i nusivilkti
šarvus

Asahina Saburo Helps
Goro Tokimune Remove his
Armour

1848

15-as atspaudas iš ciklo
„Pasakojimas apie brolius
Sogas“ / Print 15 from the series
“Tale of the Soga Brothers”

Popierius, spalvotas medžio
raizinytis / Colour woodblock print on
paper

Bohdano ir Varvaros Chanenų
dailės muziejus / The Bohdan and
Varvara Khanenko National Museum
of Arts

Utagawa Toyokuni I
(1769–1825)

Broliai Sogos ir jų motina,
kabukio spektaklio „Šimtas
Sogos dienų“ herojai. Apie
1808

Soga Brothers and Their
Mother, Heroes of the
Kabuki Play 'One Hundred
Days of Soga'. C.1808

Spalvotas medžio raižinys,
popierius / Colour woodblock
print on paper

Bohdano ir Varvaros Chanenku
muziejus / The Bohdan and Varvara
Khanenko National Museum of Arts

ビデオコミック
第3弾作品

直木賞候補作家、谷恒生のスーパードラマ時代劇、今驚愕の映像化

変 魅 魘 州 神

全四巻 土月内毎月発売
定価各九八〇〇円

十二月十日発売
善之巻 黄金の巻

十一月十日発売
善之巻 妖魔騒動

贈品に豪華な設定資料の巻、これと
巻に入るとおまけがつく豪華巻が、
全巻揃えば豪華な設定資料の巻が
巻に入るとおまけがつく豪華巻が、
巻に入るとおまけがつく豪華巻が、

予約特典
全巻予約のS/D付豪華巻
特典大付録「人形草子」
豪華巻（〇〇〇円）
豪華巻（〇〇〇円）
豪華巻（〇〇〇円）
豪華巻（〇〇〇円）

この作品をもうアニメとは呼ばせない

今川義元
桶狭間大合戦之圖

松平信吉
上六
印

MIGITA TOSHIHIDE
(1863–1925)

Imagava Jošimoto mūšyje
Okehadzamos slėnyje

Imagawa Yoshimoto at the
Battle of Okehazama Valley

1889–1912

Spalvotas medžio raižinys / Colour
woodblock print on paper

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės
muziejus / M. K. Čiurlionis National
Museum of Art

都平安城外勇戦之圖

小松内大臣重盛
悪源太義平

元亨
昌吉画

Small rectangular seal or stamp in the bottom left corner of the illustration.

NAGASAWA ROSETSU
(1754–1799)

**Tairos no Šigemorio ir
Minamoto no Jošihiros
kova. XVIII a. II p.**

**Bout Between Taira no
Shigemori and Minamoto
no Yoshihira. The second
half of the 18th century**

Spalvotas medžio raižinys / Colour
woodblock print on paper

Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės
muziejus / M. K. Ciurlionis National
Museum of Art

